

Eelarve 2021. a muudatusettepanekud:

1. Ettepanek: Linnahalli ja perekeskuse projekteerimise ja ehituse äriplaani ning igapäevase funktsioneerimise ja majandamise äriplaani tellimiseks. Selleks eraldada järgmise kahe aasta jooksul linnaeelarvest 200 000 eurot (aastal 2022 100 000 eurot ja aastal 2023 100 000 eurot).

Põhjendus: Üldplaneeringust nähtub, et Tartu multifunktsionaalse linnahalli ja perekeskuse (Arena Tartu) asukoht peaks olema Raadil ERMist üle tee asuval krundil (või vähemalt sealkandis), tuleb ka linnahalli ideega edasi minna.

Järgmised sammud peaksid olema linnahalli ja perekeskuse projekteerimise ja ehituse äriplaani ning igapäevase funktsioneerimise ja majandamise äriplaani tellimine. Teeme ettepaneku selleks eraldada järgmise kahe aasta jooksul linnaeelarvest 200 000 eurot (aastal 2022 100 000 eurot ja aastal 2023 100 000 eurot).

Nende avalike sammude (äriplaanide) kaudu saaksime olulist infot, mismoodi linnahalli ehituse ja funktsioneerimisega edasi minna.

Need avalikud sammud on vajalikud ka Tartust väljapoole (riik ja erasektor), näitamaks, et Tartu soovib linnahalli küsimuses riigi ja erasektori kaasatust, olles ise vedaja rollis. Kui Tallinn saab riigi toetust vana linnahalli rekonstrueerimiseks, siis Tartu peab aktiivselt küsima kaasatust Tartu linnahalli ehituseks. Nii tekivad tõmbekeskused ka mujale kui ainult Tallinna, ning just niisugused tõmbekeskused (ja seal toimuvad üritused) annavad piirkonnale uue majandusliku tõuke.

Äriplaanidega saaks Tartu täpse info, kui suurt linnahalli Tartu sugune linn vajab (mitu istekohta konverentsidel, mitu spordiüritustel, mitu kontsertidel jne), missuguseid ja kui palju üritusi seal peaks korraldama, et hall oleks isemajandav, kuidas ühendada omavahel linnahalli konverentside, kultuuri-, spordi- ja muude ürituste toimumine, kas on võimalik seasel maa-alal omavahel ühendada kavandatavate ja filmikeskuse funktsioonid jne.

Samuti peaks äriplaan analüüsima võimalikke rahastus variante linnahalli ja perekeskuse ehitamiseks ning isemajandava linnahalli ja perekeskuse finantsilist tegevust.

Sellised äriplaanid annaksid ka olulist infot, kuidas niisugust linnahalli ja perekeskust projekteerida nii, et see rahuldaks Tartu suguse linna erinevaid soove, oleks arenev keskus ka tulevikus ning kindlasti ka väärt arhitektuuriline objekt, mis oleks väärioline olema ERMi naabruses.

Kogu sellise info kokkupanek oleks äärmiselt vajalik, et linnahalli ja perekeskuse ideega edasi liikuda. Samas tuleb ka lisada, et sellise info kokkupanek on nagunii vajalik, alaku linnahalli ehitus homme või viie aasta pärast.

Praegu aga on vaja alustada, et linnahall ja perekeskus ükskord tuleks. Selleks on vaja teha järgmisi tegevusi:

Linnahalli suuruse (ja ülesehituse – kas kahetasandiline või ei) analüüs

Tegevuste ja ürituste kokkusobivus

Ürituste broneerimise prognoos

Kliendivoo prognoos

Finantsprognoos ehituseks

Finantsprognoos igapäevaseks funktsioneerimiseks (pluss viie aasta prognoos)

Ehituseelne projekti ülevaatus

Projekti muutmine (kui vaja)

Nende tegevuste läbiviimiseks on paslik leida rahvusvaheline nõustaja.

Katteallikas: Võtta laenu, suurendada reklaamimaksu. Vajaminev summa on väga väike ega suurenda oluliselt linna üldist laenukoormust.

2. Ettepanek: Töötada Tartus välja kontseptsioon uute reklaampindade leidmiseks.

Põhjendus: Hetke reklaamimaksu tulu on 490 000 eurot. Tartu suuruses linnas on võimalik tulubaas viia ca 1 miljoni euroni. Seega teeme ettepaneku leida linnas juurde uusi seni kasutamata reklaampindu, mida võimalik kasutusse võtta ja reklaamimaksu koguda.

Katteallikas: Eelarvele positiivse mõjuga, lühiajalised kulutused katta vajadusel laenuga.

3. Ettepanek: Suurendada pimedate tänavalõikude valgustamisele ette nähtud 60 000 eurot (06400 Tänavavalgustus) 100 000-le eurole.

Põhjendus: 60 000 eurot on liiga väike summa arvestades Tartu tihedat liiklust ning meie ilmastikku ja pimedat aega. Selle summa suurendamine aitab ülekäiguradasid rohkem valgustada, sellega väheneb oluliselt õnnetuste oht.

Katteallikas: Vajaminev lisasumma (40 000 eurot) võtta Tartu linna varade müügist.

4. Ettepanek: Lisada investeringutesse (05400 Haljastus, Kultuuripealinn 2024 tegevused parkides) 50 000 eurot (2 x 25000) Tartu Ülejõepargi ja Keskpargi eskiisprojektide tegemiseks.

Põhjendus: Tartu Ülejõe park ja Keskpark vajavad uut kontseptsiooni kesklinna parkide atraktiivsuse tõstmiseks, et see poleks vaid rohekoridor läbi jalutamiseks vaid seal oleks linlastel rohkem teha (näiteks liuväli Keskpargis ning pumtract Ülejõepargis) ja samas nende roheparkide säilitamiseks.

Katteallikas: Vajaminev summa (50 000 eurot) võtta Tartu linna varade müügist.

5. Ettepanek: Kahekordistades eelarverida "Tugiisikuteenus puudega lapsele, mille eesmärk on abistada last kodus, koolis või muus keskkonnas". Selleks eraldada järgmise aasta linnaeelarvest lisaks 200 000 eurot (arvestusega, et abi saab 80 last kuus, kokku 50 000 tundi).

Põhjustus: Ülaloodud eelarverida tähendab 500 tundi aastas ainult 50 lapse vanematele. Varasemalt oli 400h tugiisikut ja 200h lapsehoidu ehk kokku 600h ja sellest jäi väheks. Koolivaheaegasad on aastas 12 nädalat, lapsevanemal puhkust 4 nädalat. Et tuge vajav laps oleks koolivaheaegadel hoitud terve vanema tööpäeva, kulub 9 tundi, st et teenust on tarvis 360 tundi (kui vanem töötab E-R, 8-17). Aga kui koolipäevad on lühemad kui vanema tööpäevad, nt kella 13ni, siis on vanemal vaja igal argipäeval kedagi 4-5 tunniks, et ta saaks täiskoormusel tööhõives osaleda. 40 nädalat x 5 tööpäeva x 9 tundi = 1800 tundi. Seega 1800 tundi on puhtalt see ligikaudne maht, mis võimaldaks lapsevanemal täiskoormusel tööl käia arvestamata, et ka need vanemad vajavad puhkust ja aega pere teiste laste jaoks. Tänapäevane mahuarvestus ei lähtu reaalsest vajadusest ja suur osa abivajajatest jääb abita. Praegune süsteem toodab kvalifitseeritud tööjõu kõrvalejäämist tööturult ja kasvatab veelgi sotsiaaltoetuste vajajaid (töötu puudega last kasvatavanem), lisaks väheneb ka omavalitsuse tulubaas kui maksusid ei laeku.

Katteallikas: Tasandusfondi toetusi ümber jagades. Leides kokkuhoiukohti linna teede ja tänavate ning haljastute puhastamisele ja korrashoiule kuluvast 8,1 miljonist eurost.

Lisaettepanek: 2022.aasta jooksul viia läbi uuring abivajajate hulgas, et saada korrektne pilt abivajaduse tegelikust mahust.

6. Ettepanek: Ihaste kool-lasteaia projekteerimine. Selleks eraldada järgmise aasta eelarvest 50 000 eurot.

Põhjustus: 2022. aasta eelarve üks põhieesmärk on "Hea hariduse kättesaadavuse tagamine" - Ihaste linnaosas puudub kool, lasteaed, ehkki nende rajamist on aastakümneid lubatud, mistõttu pole mitte hea haridus kättesaadav, vaid sisuliselt haridus üleüldiselt on raskesti kättesaadav. Samuti näeb koalitsioonilepe ette, et linna teenuseid arendatakse kõigile võrdselt, ometi praegu see nii ei ole, sest Ihaste linnaosas haridusteenust ei osutata. Ka lubas linnavalitsus avalikult omandada kooliks maa-ala Ihaste tee 18 krundil, kuid loobus sellest hiljem. Hetkel on ainus ja kiireim võimalus Ihastesse lasteaed-kool rajada tehes seda koostöös eraettevõtjatega Tera erakool ning Ihaste Ratsakeskusega, kes soovisid avada haridusasutuse juba 2022. aastal. Kahjuks linnavalitsus ei toetanud seda 2021. aastal, kuid kindlasti tuleks seda eelarve põhieesmärkide täitmiseks teha nüüd.

Seetõttu tuleks eraldada järgmise kahe aasta jooksul linnaeelarvest 200 000 eurot (aastal 2022 50 000 eurot ja aastal 2023 150 000 eurot).

Katteallikas: Võtta laenu sarnaselt teiste investeeringutega. Summa on teiste investeeringutega võrreldes väike ja selle aasta laenukoormusele suur mõju puudub. Järgmiste aastate haridusinvesteeringute kava tuleb üle vaadata.

7. Ettepanek: Lükata edasi Ülikooli tänava remont (Riia-Vallikraavi)

Põhjendus: Lõigus Vallikraavi-TÜ peahoone pole välja ehitatud eraldi rattateed. Kõnnitee jagamine on tehtud jalakäija/ratas vahel, mis ei võimalda seal aga mugavalt jalgrattaga sõita. Sõitu takistavad vihmavee äravoolurennid ja keset tänavat olevad lillepotid - ehk rattasõit on ohtlik. Riia-Vallikraavi lõigu planeerimist alustati enne uue üldplaneeringu kinnitamist, mille kohaselt on eelistatud ühesuunalised, võimalusel eraldi tasapinnas, turvaribadega sõiduteest ja jalakäijate teest eraldatud jalgrattarajad. Lükata ehitus edasi ja vajadusel teostada uus planeering, kuniks pole selgelt lahendatud jalgratturite turvalisuse ja mugavuse probleem.

Katteallikas: Eelarves vabaneb 700 000 eurot. Samas ei tohiks seda käsitleda vabanenud investeeringute rahana, sest see summa tuleb planeerida 2023. aasta eelarvesse.

8. Ettepanek: Kivisilla taastamise võimalikkuse analüüsiks planeeritud raha suunata minimumuseumi loomiseks.

Põhjendus: Tartu kesklinna üldplaneeringu muinsuskaitse eritingimused sedastavad "Sümbolehitisena on võimalik taastada Kivisild maketina, uues konstruktsioonis, aga vanas mahus ja kujunduses jalakäijate sillana pärast praeguse kaarsilla amortiseerumist." Kivisilla taastamist veel kord uurida ei ole mõistlik rahakulutus. Ettepanek oleks teha sama eelarve eest (30 000 eurot) Kivisilla minimumuseum: püsiekspositsioon Kivisilla ja selle ajaloo tutvustamiseks kivisilla naabrusse, näiteks väikesesse jõeäärsesse paviljoni. Üks element sellest: väike kivisilla koopia infotahvliga on juba olemas.

Katteallikas: Ei oma eelarvelist mõju

9. Ettepanek: Uute rendirataste ostmiseks kulutatav 600 000 eurot kulutada osaliselt a) rendiratta süsteemi avamiseks eraettevõtjatele, kes saavad omi rattaid lisada. b) laenutussüsteemi avalikult kättesaadavate API ligipääsupunktide jaoks (laenusäpi loomise võimaluse tekitamiseks eraettevõtjatele).

Põhjendus: Linnal ei ole mõistlik avaliku teenusena üleval pidada süsteemi, mida suudab pakkuda erasektor. Ainuke osa praegusest rattalaenutuse süsteemist, mida erasektor ei suuda ja mida ei ole mõistlik dubleerida on laadimispunktid. Käies välja standardi, millele vastates on erasektori poolt pakutavatel ratastel võimalik ühenduda rendirataste süsteemi, tekib konkurents, mille tulemusena alaneb rendirataste hind või tõuseb nende kvaliteet. See võimaldab uute rendirataste ostmiseks kuulutada välja avaliku konkurssi. Samamoodi pole suhteliselt kohmaka kasutajaliidesega laenusäpp senimaani uuenduskuuri läbinud. Selle tellimine linna eelarvest on kulukas. Avades ligipääsu laenutussüsteemi serverile on eraettevõtetal aga ka vabatahtlikel

(näiteks tudengiprojekti raames) võimalik luua pidevalt uusi ja mugavamaid mobiilirakenduse lahendusi.

Katteallikas: Kasutada selleks uute rendirataste ostmiseks kulutatavat 600 000 eurot. Lühikeses plaanis on seetõttu linnas vähem rendirattaid, kuid kuna sellel aastal pole plaanis ühtegi jalgrattateed juurde rajada ei ole ka põhjust rendirattaid suurel hulgal välja vahetada. Tegemist on ühekordse kulutusega, mis pikemas plaanis vähendab rattarendi süsteemile kuluvat raha või tagab parema kvaliteedi.

10. Ettepanek: Eraldada koolide staadionite rekonstrueerimiseks 400 000 eurot

Põhjendus: Eesti kooliõpilaste tervisekäitumise uuringute põhjal on ainult kuuendiku 11-15-aastaste kooliõpilaste päevane füüsiline aktiivsus piisav. Igapäevase liikumisharjumuse kujundamiseks on vajalik luua seda soodustav keskkond, milles mängivad olulist rolli sportimisvõimalused koolide juures. Heas korras koolistaadionid on vajalikud kehalise kasvatuse tundide ohutuks ja lastele meeldivaks läbiviimiseks, aga pakuvad võimalusi ka kvaliteetseteks treeninguteks koolivälisel ajal nii lastele kui vanematele harrastajatele, mis kõik soodustab püsiva liikumisharjumuse kujundamise kaudu rahva tervist ning vähendab eelarvelisi kulutusi tervishoiule ning sotsiaalhoolekandele.

Paraku on paljude Tartu koolide staadionid ja spordiväljakud lausa katastroofilises seisukorras, mis ei võimalda isegi kehalise kasvatuse tundide läbiviimist minimaalselt kvaliteetsel ja ohutul tasemel. Linnavalitsuse esindajate sõnusti rekonstrueeritakse staadionid terviklikult koos koolihoonetega vastavalt üldhariduskoolide rekonstrueerimiskavale, ent see lükkab probleemi lahendamise väga kaugesse tulevikku, mille jooksul 10-15 aastakäiku lapsi jäävad ilma normaalsetest sportimisvõimalustest. Teeme ettepaneku haakida staadionite uuendamise kava lahti koolihoonete rekonstrueerimise kavast ning renoveerida kõige kriitilisemas olukorras staadionid perioodil 2022-2025 tempoga üks staadion aastas.

Kuna eriti viletsas seisus on Annelinna koolide sportimisvõimalused ning ainus korras staadion (Tamme) asub laste jaoks liiga kaugel, teeme ettepaneku 2022. aastal renoveerida kas Kivilinna gümnaasiumi või Hansa kooli ja Descartes'i lütseumi staadion. 400 000 EUR eest oleks hinnanguliselt võimalik renoveerida 250-300m jooksuring (koos uue aluskatte rajamisega) ja hüpete sektorid ning uuendada väljõusaali konstruktsioonid.

Katteallikas: laen. Linna laenukoormuse lagi ei ole käes ning laenu võtmine vajalikeks investeeringuteks on praegu pakutavaid laenuitingimusi arvestades mõistlik. Nende investeeringute toomine ettepoole vähendab laenu võtmise vajadust tulevikus.